

ST. — NO. 1559. Entered as second-class matter, December 6, 1937, at the post office at Chicago, Ill., under the Act of Congress of March 3d, 1893.

CHICAGO, ILL., 28. JULIJA (July 28), 1937.

Published Weekly at 2301 S. Lawndale Ave. LETO—VOL XXXII.

DVE PROTIVNI SI IZJAVI O POBIJANJU DELAVCEV

KRVOLITU V SO. CHICAGU KRIVA "DRHAL", JE SODBA KORONERJEVE POROTE

Senatna komisija za civilne svobodščine ugotovila obratno in graja policijo

"Vrana vrani oči ne izkljuje", ali, "roka roko umiva". — Propaganda, ki neumorno deluje

V Zed. državah je bilo v tako ustreljeni od zadaj — torek šele ko so bili na begu, ugotavlja na podlagi zdravninskih izpovedi v svojem poročilu senatna komisija.

Porota mrljškega oglednika sodila drugace

Dnevnik Chicago Tribune je vsled svoje ogromne cirkulacije in ljudi okrog sebe vpliven list. Lastuje ga familija, ki je ena najmogočnejših v Zed. državah. Na pobudo "Tribune" in reakcionalne čikaške administracije je korporacija Republic Steel dobita tu oporo proti stavkarjem kakor v tolkišni meri nikjer v Zed. državah — ne v Johnstownu, ne v Massillonu, ne v Youngstownu, v Clevelandu ali kjerkoli drugje.

Senatna komisija je izrekla odsodo in političem ter policijskim šefom, katere je zaslišala, to ni bilo ljubo.

Ampak tudi Republic Steel ima sposobne ljudi v svojem vodstvu. Njen načelnik Tom Girdler je med plutokracijo vsespolno slavljen kot "pravi Amerikanec, ki ima korajzo tudi govoriti v ameriškem duhu".

Drhal vsega kriva

Senatna komisija je izrekla svojo odsodo. Ampak senatna komisija je v Washingtonu, torek zelo daleč od So. Chicagu, pravijo kapitalistični listi. Vseled tega poslušajmo, kaj je pronašla po svoji izčrpni preiskavi porota mrljškega oglednika, pravijo isti listi. In ta je doganal, da je imela policija popolnoma prav, ko je streljala v množico, četudi je pri tem izgubilo življenje deset ljudi, mnogo pa jih je za zmerom pohabljeno. Kajti če ne bi policija nastopala strogo, kakor se spodobi, kje pa bi bil "red in mir" v So. Chicagu, na grobovih stavkarjev in pri korporaciji, ali pri korporacijah, katere zahtevajo, da oborožena oblast skrbti za "red in mir" njim v korist. Zato so pač delavci pod vlado kapitalističnih strank zmerom na škodi.

Jesen je blizu. Ali ste že kaj planirali v korist Proletarca v tej ali prihodnji sezoni?

Rumunski kralj na obiskih

Rumunski veseljski kralj je bil nedavno na obisku v Londonu, pred tem pa v Varsavi, kjer mu je poljska vlada priderila slovenski sprejem in velike gostije, kar jo je stalno nad \$400,000. S to vstopom bi lahko pomagala mnogim, ki trpe po manjkanju. Bednih je na Poljskem izredno veliko.

Pravijo, da je borba med brati najhujša. Ampak dogaja se ne radi bratov, ampak vsled razlik med brati.

SE EN "IZGUBLJEN LETALEC"

Ptič miru se je tudi izgubil! Letalko Earhart so iskali vsepoten, nihče pa se ne praga, kje letak in navi, "ptiča miru".

CERKEV V BORBI MED SEBOJ IN PROTI VLADNI KONTROLI

Konkordat (pogodba) Vatikana z Jugoslavijo sijajna zmaga Mussolinijeve diplomacije

Dočim v Rusiji odkrivajo razne zarote med komunisti samicami, se v Nemčiji vrši silovita borba med "državo" (kar pomeni nacije) in med katoliško in luteransko cerkvijo na drugi strani. Hitlerizem skuša v tretjem rajhu ustvariti nemško narodno cerkev, ki bo služila nacijski filozofiji, kakršnakoli bo že. Doslej so jo že večkrat menjali. "Judaizem" so zavrgli, to je, židovsko sveto pismo in ga nadomestili z modernizirano razlagavo starodavne germane mitologije.

Luteranska cerkev je v primerjavi z rimokatoliško modernistično. Ampak ne toliko "moderna", da bi mogla sprejeti vase novo nacijsko "krščanstvo". Namreč razlago, da je sveto pismo stare in nove zaveze židovski bunk, resnica pa je samo v paganismu germanskih pradedov. Pač kočljiva stvar. Nemški luteranci so šovinistični da kaj. Ampak v svojo vero vendarle verjamejo. Zdaj pa jim kar naenkrat Hitlerjeva vlada arretira enega duhovnika za drugimi, in to zgolj radi pridig popolnoma nepolitičnega značaja. Najhujše pa je, da luteranci, ki so zvesti starim razlagam svoje vere, ne smejo nič pisati in ne govoriti o njih, vrh tega pa jim je Hitler vrgel v zapor vrhovne poglavjarja "zveste" luteranske cerkve in nato prošli te-

den še njegovega brata. Govoriti ne smeta še nikomur o verskih vprašanjih in nič kritizirati. Obiskovalce lahko vprašujejo kakšno je njih zdravje in kako izgleda vreme.

Se slabše kakor lojalnim lutercem se godi v Nemčiji katoličanom. Njihovi duhovniki so kar v masah obdolženi "ne-moral". Ako bi jih tako preganjali socialisti, to bi bilo krika med katoličani in zahteva intervencijo! Tako pa se bodo gotovo pobotali, ker se bodo spomnili na "komunistično nevarnost".

Zdi se, da je bila katoliška cerkev v sedanji razburkani dobi diplomatsko še najuspešnejša v Jugoslaviji. Nameč katoliška cerkev. V Španiji je vatican zavojil svoj kofeselj v blato toliko, da mu ga bodo izvzili edino le fašisti. Seveda, ako zmagajo. In Vatikan jim pomaga, kolikor more.

V Jugoslaviji so sledbeniki pravoslavne cerkve dvignili proti konkordatu, ki je bil diplomatsko sklenjen že pred dvema letoma, toliko prahu, da so v Rimu kar osupili. Saj je notranji minister katoliški duhovnik dr. Ant. Korošec, ki je na vso moč za konkordat in za sporazum ter zvezzo s fašizmom. Srbi, to je, vsi tisti, ki se prištevajo pravoslavni cerkvi, pa se nad vlado silovito togote,

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Njčudno, da taka prizana-povzročajo še več linčanj. Zadnje se je dogodilo 20. julija blizu glavnega mesta Tallahassee, Fla. Belopoltneži so udri v ječo, ugrabili iz njih dva osušljena zamorce, ju odvedli v gozd, potegnili na drevesa in streljali vanju.

Bila sta obtožena, da sta obkakla policajo (ne župana) Kelleyja. Zločin sta tajila. Doznan jima je, da ni bil, čakala sta obravnave. Ampak prišla je linčarska drhal in sama izvršila "pravico".

Enako oblastno nastopa v Floridi in v raznih drugih državah na jugu KKK. Belopoltneži se načemajo v KKK halje in zažigajo kresove, paradirojo po mestih in vseh, kjer žive črnci. Svarej: "Ne zahtevajte volilne pravice in ne poslužujte se je, če je vam kaj za vaše kosti!"

Terror proti črnem dobiva tudi druge oblike. Sploh izgleda, da se hoče nevedna ameriška masa maščevati nad temi potomeji sužnjimi, kakor se je tretji rajh maščeval nad židmi podpornica njihove sužnosti.

Oboroževalna tekma in imperializem vodita dežele neizogibno v vojno

Angleški "demokratični" kapitalizem in Hitlerjev-Mussolinijev fašistični kapitalizem človeštvu enako nevarna

Nova fašistična ofenziva pred Madridom ne bi bila moguča, če ne bi poslal Francovci armadi za napad na špansko glavno mesto premier Mussolini nad 20,000 "svežih" vojakov in Hitler pa tanke in razne druge stroje za pobijanje in rušenje. Vojna v Španiji, ki postaja čezdalje bolj strahovita, je torej vojna fašističnih sil proti španskemu ljudstvu. To je sicer že dolgo očitno, ampak še nikoli toliko, kakor zdaj.

Anglija v dvojni vlogi

Anglija ne "ljubi" Hitlerja in še manj Mussolinija. Toda Anglijo vladajo toriji, ki so v svoji vlogi delavsko gibanje prav tako kakor fašisti. To je vzrok, cem Španija zabranjuje zmagovalenčnemu vladi, a ob enem je ovira tudi fašistom. Angleški "demokratični" kapitalizem hoče zmagati v Španiji proti delavstvu prav tako, kakor hočeta poraziti Španski proletari nemški in italijanski fašizem v interesu svojih kapitalističnih-imperialističnih ciljev.

Japonska v slični vlogi

Tretja enako agresivna imperialistična velesila današnjih dni je Japonska. Oborožila se je preko svojih ekonomskih moči, kakor sta se Nemčija in Italija. Je preobljudena in njeni ljudstvo v varstvu, da si v njej spet zgradi svojo pradavno biblijsko deželo — v razkosa v avtonomni arabski in v židovski del. Mesta, kot je Jeruzalem in druge strategične točke v tem pasu Palestine, in obrežje, pa bi še nadalje ostala protektorat Velike Britanije. Ta predlog so v Palestini, v obrežju Zidje in Arabci. Zidje v Ameriki so soglasno proti njemu. V angleški zbornici je nastala tolkišna opozicija zoper

kot morda nekaj tednov in milijon življenj ter ogromna bogastva bi bila prihranjena. To da obe deželi vztrajata v intervenciji in nadaljujeta z njo tako oholo edino zato, ker ju Anglia tolerira. Diplomacija v Londonu ribari v kalhem, pa se bo bržkone ostro urezala. Bo se prej ali slej, kajti fašistični velesili prežita po Angliji in njenih kolonijah, posebno po

njenih kolonijah in njenih morskih potih. Torijem v angleškem parlamentu ta resnica ni skrita, ampak boje se "boljševizma" v Španiji, naj zmaga Franco, ga bomo že kako podkupili in pridobili na našo stran. Tako sklepa angleška vlada račun brez krmarja. Delavski razred ima torej pred seboj silovit boj, če se hoče rešiti fašistične poplave.

PROTI RAZKOSAVANJU "SVETE DEŽELE"

Angleška vlada, ki ima manjši, da je bil odložen. Ameriški židje so pridobili proti predlogi tudi Wm. Greene, ki jih je bil vsled iskanja zaveznikov v boju proti CIO ob tej priliki radevolje na razpolago. Angleški parlament je koncem tedna z dne 24. julija vesnačrt, s katerim se imela Anglija že milijonske stroške, za nedoločen čas "odložil". Za ta sklep se je posebno zavzela angleška delavska stranka in konservativna stranka, ki je na vladi, se vesopščni opoziciji ni mogel na pr. predsednik Roosevelt z ozirom na svoj predlog za zvišanje števila članov v vrhovnega sodišča.

Četrta številka "Dimitrovaca"

Prejeli smo četrto številko glasila jugoslovanskih prostovoljev v Španiji "Dimitrovac". Obsegajo 8 strani in je tiskan na finem papirju. V nji je tudi en slovenski članek s podpisom D. Gustinčič.

V FAŠISTIČNI ŠPANIJI JE VSE SIJAJNO

Časniki sindikat, katerega lastuje Chicago Tribune, je poslal v Španijo, kolikor so jo zasedli fašisti, poročevalca David Darraha. "Tribuna" je pisala nekaj časa simpatično o španskih lojalistih. Zdaj pa je dolgo odprt pisanje v korist generala Franco.

Ko je Darrah prišel v fašistični del Španije, je opazil na vseh ulicah splošno zadovoljstvo. Hrane ima ljudstvo v izobilju, prav on. Dekleta in fantje promenijo, kakor da ni vojne. Pravzaprav se jim po mnemu omenjenega poročevalca čezdalje boljše godi. Tragi vseposod so polni veselje in mladine. V hoteleh dobiš za en

dolar že jako dober in obilen časniki tudi zelo hvali žetev v fašističnem delu Španije. Pravi, da je pridelka že zdaj toliko, da se jih pomanjkanja kruha ni batiti.

Hoteli so polni turistov, časniki in drugih gostov. V vsaki dobite najboljšo hrano po zmerni ceni.

Torej naj si vsaka dežela, ki je revna, uvede fašizem, pa bo vsega zadost za vse prebilace.

Taka je propaganda, ki jo danes neguje za fašizem v tej deželi več kot eden kapitalističen list.

V TEJ ŠTEVILKI

Koronerjeva porota v Chicagu je izjavila, da so bili umori desetih delavcev v So. Chicagu upravičeni. Ubila jih je policija. Članek o tem je na 1. strani.

Ali je gibanje CIO na poti navzdol? Članek na drugi strani.

Glasovi iz našega gibanja so na 3. strani. Zanimiv je članek iz "D. P." o vnanji politiki Velike Britanije, ki je največ kriva, da se vojna v Španiji nadaljuje že v drugo leto. Priobčen je na 4. strani.

Kratke novice o razmerah v Jugoslaviji so na 2. strani. Na 4. strani je poročilo o nosoglasjih v soc. stranki.

Poleg teh so v tej številki razni drugi članki, povesti in dopisi. Prečitajte jo. Pridobivajte "Proletarcu" novih naročnikov.

PROLETAREC

LIST ZA INTERESE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Izdaia Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba, Chicago, Ill.

GLASILO JUGOSLOVANSKE SOCIALISTICNE ZVEZE.

NAROCNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

Inozemstvo: za celo leto \$3.50; za pol leta \$2.00.

Vsi rokopisi in oglasi morajo biti v našem uradu najpozneje do pondeljka popoldne za priobčitev v številki tekočega teden.

PROLETAREC

Published every Wednesday by the Jugoslav Workers' Publishing Co., Inc. Established 1906.

Editor Frank Zaitz.
Business Manager Charles Pogorelec.
Asst. Editor and Asst. Business Manager Joseph Drasler.

SUBSCRIPTION RATES:

United States: One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00.

Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC

2301 S. Lawndale Ave. CHICAGO, ILL.
Telephone: ROCKWELL 2864.

Ali gre gibanje CIO navzdol?

Mnogi člankarji v kapitalističnih listih in v glasilih unij A. F. of L. trdijo, da je gibanje za industrialne unije pod CIO doseglo svoj vrh pred stavko jeklarskih delavcev in zdaj se pomika navzdol še hitrej nego je rastlo. Voditelj A. F. of L. pravi, "saj smo v naprav vedeli, da bo CIO šel isto pot kot je šla pred njim I. W. W. in se prej Debsovo unijsko gibanje."

"Komentatorji" v kapitalističnih listih pa filozofirajo, da povprečnega Amerikanca nika vsaka novotarija, zato se navduši zdaj za tehnokrate, zdaj za Townsenda, zdaj za Coughlin, zdaj za "new deal". Ko zanimanje poleže, je takih gibanj konec in tako bo konec tudi CIO. Tako sklepajo, ker ne žele, da bi to gibanje uspelo.

Stavka delavcev pri "neodvisnih" jeklarskih korporacijah res ni prinesla CIO posebnega prestiža, kajti sovažna ofenziva je bila tako mogoča, da je bila triumfalna zmaga jeklarskih delavcev nemogoča. Brutalnost policeje in šerifov, milice posljana za protektiranje skebov, "delavski prijatelji" v političnih uradih so se okrenili proti stavkarjem in pomagali kompanijam z raznimi političnimi triki, propaganda v kapitalističnem časopisu je bila silovita, predsednik Roosevelt se je o stavki jeklarskih delavcev izrazil jako neprijazno, zato ni čudno, če je izid tak kakršen je. Ampak boj se nadaljuje. Delavci so bili tepeči, ampak ne premagani.

Napačno je primerjati CIO k I. W. W. Razlika med tem gibanjima je velika. I. W. W. ni bilo navadno unijsko gibanje. Imelo je in ima svojo filozofijo, propagiralo direktno akcijo, zametalo politično akcijo in smatralo za delavstvo škodljivo vsako delavsko stranko, in vsako drugo unijo.

CIO pa predstavlja bona fide unijsko gibanje. Od A. F. of L. se razlikuje le v tem, da je ta za organiziranje delavcev po strokah, CIO pa po industrijsah. AFL se za organiziranje "navadnih" delavcev ni nikoli resno zavzel, zato je bil odstek organiziranih delavcev v tej deželi zmerom veliko nižji kot v drugih demokratičnih državah. Ampak organizirati to maso delavcev je zgodovinska nujnost in nekdo se je te naloge moral lotiti. Tako je nastal CIO. Ko je plutokracija uvidela, da CIO ne ostane samo pri obljubah, ampak delavce res organizira, je udarila po njemu z vseh strani. Zdaj pa mu radošno prerokuje konec.

V bojih in kampanjah CIO so se dogodile mnogotere napake. In se bodo še dogajale, kajti brez hib niso niti stara, utrija delavska gibanja. John L. Lewis se lahko v marsičem upravičeno kritizira. V novih unijah je postopal marsikak novi unijski voditelj zelo neodgovorno in netakno ter dajal sovražnikom materijala za očitke in napade. Vse to je res. Ni pa res, da je gibanje za unije v masnih industrijah zlomljeno, da so slovenski socialisti izstropili iz takozvane enotne fronte, ki se imenuje "slovenska zemlja". Vodi jo dr. Kukovec. Socialisti so odstopili, kakor pravijo v svoji izjavi zato, ker je v "slovenski zemlji" nastal oster boj in se je razdelila v dve nasprotniči skupini, ki se borita za vodstvo nad tem pokretom.

V Beogradu so se prošle tedne bilo v Jugoslaviji spet mnogo arretiranih, ker so osumljeni kršenja zakona za zaščito države. Med njimi sta tudi slovenska novinarja Tone Čufar in Ivan Kreft.

"Delavska Politika" poroča, da so slovenski socialisti izstropili iz takozvane enotne fronte, ki se imenuje "slovenska zemlja". Vodi jo dr. Kukovec. Socialisti so odstopili, kakor pravijo v svoji izjavi zato, ker je v "slovenski zemlji" nastal oster boj in se je razdelila v dve nasprotniči skupini, ki se borita za vodstvo nad tem pokretom.

V Beogradu so se prošli teden dogodili veliki izgredi proti konkordatu. Nasprotuje mu pravoslavna cerkev. Trdi, da daje konkordat katoliški cerkvi v Jugoslaviji večje pravice, kot pa jih ima pravoslavna, in Vatikanu pa privilegije za kontrolo nad šolstvom v katoliških delih Jugoslavije in ra-

POLICIJA PROTEKTIRA ZMEROM EDINO LE "RED IN MIR"

Pravica do dela je ustavno jamčena, pravijo policijski šefi. Ampak ko vas odslove z dela, le vprašajte bossa, kako to, da je vas odslovil, saj imate vendar pravico "do dela". Well, za vas to ne drži, ampak samo za skebe. Na gornji sliki je truck v Detroitu s skebskim ūferjem in tik njega policija na motoricikli, ki mu z orožjem protektira "ustavno pravico do dela". Stavkarje so podili stran.

Iz Jugoslavije

List "Protiv Glavnjače", ki izhaja v Bruslju, poroča, da jugoslovanska vlada odklanja vize mnogim svojim državljanom, ki žele iti na svetovno razstavo v Pariz. List pravi, da vlada ne navaja nikakih vzrokov pri odklanjanju vize, smatra pa, da je to v zvezi s približanjem Jugoslavije k Italiji in Nemčiji. Verjetno je tudi, da vlada odklanja potne liste vsem, o katerih sumi, da se bi v Parizu "bratili" s komunisti in socialisti. List "Protiv Glavnjače" je namenjen borbi proti diktaturi v Jugoslaviji in za rosvoboditev političnih jetnikov, katerih je v Jugoslaviji jake veliko.

Ko je bil v Beogradu na uradnem obisku Hitlerjev minister, so delaveci in džaki priredili pred francoskim poslanstvom demonstracijo in vzkrkali: "Živelja Francija! Doli zvezde z Nemčijo in Italijo!" Policeje je demonstrante razgnala, nekaj pa jih je arretirala.

Zagrebški nadškof je kupil grad Mokrice za 4,500,000 dinarjev. V njem bo urenil okrevališče za trudne duhovnike.

Trboveljski Bratovska skladnica je poslala letos 40 bolnih rudarskih otrok k morju in 40 letovišče.

"Delavska Politika" poroča, da so slovenski socialisti izstropili iz takozvane enotne fronte, ki se imenuje "slovenska zemlja". Vodi jo dr. Kukovec. Socialisti so odstopili, kakor pravijo v svoji izjavi zato, ker je v "slovenski zemlji" nastal oster boj in se je razdelila v dve nasprotniči skupini, ki se borita za vodstvo nad tem pokretom.

V Beogradu so se prošli teden dogodili veliki izgredi proti konkordatu. Nasprotuje mu pravoslavna cerkev. Trdi, da daje konkordat katoliški cerkvi v Jugoslaviji večje pravice, kot pa jih ima pravoslavna, in Vatikanu pa privilegije za kontrolo nad šolstvom v katoliških delih Jugoslavije in ra-

KLUB V JOHNSTOWNU PROTIV ZVIŠANJU ČLANARINE

Johnstown, Pa. — Klub št. 5 JSZ se je na seji 18. t. m. sočasno izreklo proti zvišanju članarine, kot jo je sklenila zvišati prošla izredna konvenčija soc. stranke. Na klub ima zdaj le še 12 dobrih članov. Z višanjem bi se to število še bolj zredčilo. Mi smatramo, da je članarina po 50c na mesec zadostis visoka in vsako povišanje bo klubu le v kvar, kajti člani še to vsoto težko plačujejo. Če se jih preobremeni, bo nevarnost, da klub preneh.

Nam se zdi veliko bolj priporočljivo, da bi stranka članarino znižala na 25c. Na način bi bila v stanju dobiti veliko več članov in aktivni člani so potem vedno dober vir za dobivanje izrednih prispev-

Frank Podboy, tajnik kluba Andrew Vidrich, predsednik.

KOMENTARJI

Škof, pozneje nadškof, Anton Bonaventura Jeglič je umrl. V starji Avstriji so ga nazivali "knezoškof". Bil je spremenjen klerikal politik in se znal prilagoditi enako dobro Francu Jožefu, cesarju Karlu, nato kralju Petru, kralju Aleksandru in samemu sebi. Amblemia, da bi postal kardinal, se mu ni uresničila. Papež je ni izpolnil še nobenemu jugoslovanskemu škofu ali nadškofu, od kar sta umrla Strossmayer in John L. Lewis, ki ga je poslal glasilo SNPJ, ki je bil kritiziran in nato sta nanj odgovoril urednik "Prospective" in po-možni urednik Anton Garden. Simon, stara, junaska korenina, je napisal dopis, ampak povsod ga je Proletar. Reklamo mu, da naj ga objavi v Prospective, kjer je bila stvar začeta. A namesto tega je odpovedal Proletar, ne pa dnevnika Prospective. S takimi in sličnimi težkočami in kapricami se mora Proletar boriti od kar izhaja.

Bivši čakaški župnik pri sv. Stefanu — zdaj urednik in vodja Rafaelove družbe v Ljubljani, piše: "... Dr. (škof) Jeglič je bil tisti, ki je stvaril Jugoslavijo.... Nato smelo izvaja, če bi Jegliča ne bilo, ne bi bil Jugoslavije. Kdo je že bil škof v Ljubljani, ki je pisal

"Ameriški Domovini" je žal, ker je Louis Adamic nekoga clevelandškega žurnalista v reviji "Nation" označil za "najbolj slovitega clevelandškega moččana". Take reči so se dogajale in se bodo. "A. D." smatra, da se bi morda dobil i kdo med Slovenci, kateremu bi lahlko Mr. L. A. zapel tako globo. Je mogoče. Recimo, da bi L. A. napisal slavospev Louis Pirce. Rekel bi o niemu — pomagal je k državljanstvu tisoččim rojakom, pomagal jim je med vojno, erim v službe, drugim, ki niso bili "lojalni", pa v kašo; pomagal je, zmedrom samo pomagal in pomagal. Ampak kje je angleška revija, ki bi hotela tak slavospev priobčiti, četudi bi bil to slavospev "naizasužnemu" ameriškemu Slovencu? In da je sreča, sotrudniki angleških revij pišejo za denar, ne za bogoglav. Zato si izberejo take predmete, ki so za uredništva sprejemljivi in — plačljivi.

Kokošje pitanje v Clevelandu polagoma ponehuje. Ampak na nekaterih sestankih in sejah so padle silno ostre besede proti socialistom, posebno proti "čakaškim". Kaj-pa so ti imeli opraviti zraven? Čemu se naj koncem konca celo pitanje banketnih putk mačuje nad "čakaškimi" socialisti!

Nekoč je eden bivših glavnih tajnikov SNPJ omenil, da v Proletarju ne da oglasa, "dokler bo imel Jože Zavertnik kaj zraven." Pojasnil sem mu, da on nima nič "zraven" že ne-

napisali drugi, sam pa se je svoji nasmejal že na banketu, ko je Zidanšek spravil svoj dežel v žep. On meni, da je šala, ampak prerekanja, ki so sledila, nimajo smisla.

Komunisti v New Yorku izgubili tožbo

Komunistična stranka v New Yorku je vložila na sodišču priviz proti volilnemu uradu, ker je odločil, da njihova stranka ni več stranka in zato ne bo označena na glasovnici pri primarnih volitvah. Izgubila je svojo rubriko na glasovnici začetku, ker pri zadnjih volitvah ni prejela določeno minimalno število 50,000 glasov. Samo stranke, ki dobi 50,000 ali več glasov, so po newyorškem zakonu priznane. Komunisti so jih dobili 40,406. Sodije je njihov prijav zavrnilo.

NAŠE PRIREDBE

Piknik kluba št. 4 JSZ v nedeljo 1. avgusta, LA SALLE, ILL.

Piknik Konference klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 1. avgusta, MOON RUN, PA.

Piknik kluba št. 47 JSZ v nedeljo 8. avgusta, SPRINGFIELD, ILL.

V soboto 14. avgusta piknik kluba št. 37 JSZ v korist "Proletarca" na Sagadinovem vrtu, Burnham St., MILWAUKEE, WIS.

Izlet članstva in prijateljev kluba št. 1 JSZ v nedeljo 22. avgusta v WILLOW SPRINGS, ILL.

Piknik kluba št. 222 JSZ v nedeljo 22. avgusta, GIRARD, OHIO.

Konference klubov JSZ in društev Prosvetne matice v nedeljo 29. avgusta, LIBRARY, PA.

Prireditev v korist "Proletarca" in socialističnega kluba v soboto 11. septembra, LATROBE, PA.

VALERIJAN PDMOGYLYN:

“MESTO”

ROMAN

Poslovenil za “Proletarca” TONE SELISKAR

(Nadaljevanje.)

Tudi čez ta predmet je sklenil polagati izpit. Ker je bil trdno prepričan, da jezik čudovito obvlada, saj vendar piše povesti in sam je vendar tudi Ukrajinec, ni zato vse leto niti enkrat posetil predavanja o ukrajinski. Kako bi je ne znal! Ukrajinec je v preden si je pripel rdeč trak revolucije, je nosil prapor, ki je imel barve stepne in nebe. Ker pa se človek tudi čez domači prag lahko prevrne, se je z vso pridnostjo poprijel slovence.

Poiskal si je v knjižnici najboljše priročnike, zavrgel vse druge knjige in še isti večer pričel z učenjem. Do zdaj je poznal le rusko slovenco. Z nekim čudnim vznemirjenjem je izgovarjal ukrajinske besede in nemalo je bil presenečen, da je tudi njegov materin jezik že razdeljen na poglavja in paragrafe in da tudi že zanj obstoje zakoni in pravila. Poglabil se je v ta pravila z vedno večjim zanimanjem in naslado. Majhne, skromne besede so se mu zdele globlje, vedno več vsebine je našel v njih, ko je dognal njih skladne dele ter tajno njih sprememb. Vzljubil jih je, raziskoval korenine in silno spoštovanje se mu je vzbudilo do domačega zvoka, prav tako, kakor do oddielenih ljudi, ki jih je sprva zaradi svoje nevednosti štel za puhle naduteže.

Ko je tekom enega meseca preštudiral vse dela ukrajinskih jezikoslovec, se je javil profesor za ukrajinsčino, ki ga še nikoli ni videl. Ta pa se je čudil njegovemu znanju.

— Vidite, kako je koristno poslušati moja predavanja!, dejal. Toda priznati moram, da je redkokdaj naletim na Ukrajincu, ki pozna svoj jezik.

— Da, večina misli, da je že dovolj, če se rede kot Ukrainer, je pripomnil Stepan.

— Prav imate, se je navduševal profesor. Toda jih tudi brez usmiljenja pomečem. Zelo me veseli, da niste med tem!

Razgovorila sta se. Profesor ga je spraševal od kod in kam in kako da živi. Stepan mu je naslikal svoje sedanje življenje z najtemnejšimi barvami. Mrko je pripovedoval o svojem delu v hlevu pri kravah prav tako, kakor da bi bilo to delo bolj nevarno od krotitelja afriških levov, svojo kuhičino mu je opisal kakor najbolj umazano in zatočeno celico puščavnika. Profesor je ves ganjen dejal:

— Zdi se mi, da ste nadarjen in resen slušatelj. Priznati vam moram, da nimam mnogo slušateljev, ki obiskujejo moja predavanja in katerih ne bi vsaj enkrat ne vrgel pri izpitu. Vam pa bom pomagal!

Napisal mu je pismo upravniku centrale za ukrajinizacijo, obljubil mu je, da bo tudi sam govoril s to vplivno osebo in ko mu je stisnil roko, je dostavil:

— Nadejam se, da boste postali tam iz študenta prav dober lektor!

Naslednjega dne se je že zgodil zjutraj javil ukrajinizacijskemu odseku za presojačanje. Ko so ga porotniki izpitnega odbora do mozga prešetali o vseh bitnostih glagolskih vrst, o vseh mogočih korenskih oblikah in spremembah, in ko jim je odgovarjal točno po vseh pravilih ukrajinske slovnice — so ga posvetili v viteza ukrajinizacije prvega reda in mu določili za vsako akademsko uro predavanja honorar v višini 1 karbonca in 80 kopejk.

Ko je zapisoval elegantni tajnik lektorskega urada njegov naslov in mu izročal potrdilo, mu je dejal z milim naglasom:

— Upam, tovariš da boste prejeli v enem tednu dekret o nameščenju na naši ustanovi. Potem se je ljubeznično nasmehnil in pristavil: In upam, da boste tačas tudi zamenjali vsa skupnjič z dostopnejšim. Vsa nesreča Ukrainer je tiči v tem, ker se slabo oblačijo!

Stepan se je prav dobro zavedal resničnosti njegovih besed. Ne samo, da je bila njegova skupnja oblike že star in ponošena, tudi preokorna je postala za te tople dni. Skrajni čas, da jo zavrže! Večkrat je že misil na to, posebno zjutraj in zvečer, ko je imel največ prilike do poslednje nitke občutiti to staro šaro. Seveda, prepričal se je že zdavnaj, kako slabo se poda ta zanikarna zunanjost k njegovemu nadarjenosti. Saj je imel denar. V sedmih mesecih si je prihranil od štipendije skoraj sto karboncov. Le neka

neudobnost ga je odvračala pred nakupom nove oblike. Četudi je bilo vse to zanj le trhla forma, vendar je bilo v tem suknju in v teh škornjih od sile tradicij nakopičenih. Preveč smelo se je zdelo Stepanu spremeniti oblačilo. Manjkal mu je zato tehten vzrok. Pogled v njegovo bodočnost se mu je razširil. Predaval bo trikrat na teden po eno uro v ustanovi, za to pa bo prejemal skoraj šest karbonev... To ni šala! Taki računi so ga razgibali, zazibali v sanjarije, pa tudi pomladni nemir ga ni zapustil niti za trenotek, nasprotno, z dneva v dan se je bolj stopnjeval, prelil se je v neko zaskrbljenost, blesk njegovih lepih oči je ugasnil. Vedno bolj nerad se je vračal domov, presedel je v knjižnici vse do poslednjega trenotka, potapljal se je v knjige do norosti. Kadar se je zjutraj spomnil, da mora kidati gnoj izpod krov, jim nastali in jih napojiti, je skočil poslednji trenutek iz postelje, in jezno je mialti po ubogih živalih, ki so bile vedno tako krotke. Kadar je mislil na počitnice, so bile njegove misli bolj in bolj otožne. Domov ne pojde. Ali bo kar prikovan na to kuhičino? Podolsko predmestje, posebno pa Nižnji val, zamejene ulice, vse to jedro predmestja, se mu je gabilo, ta dolga pot do šole pa, ki je poprek nikoli ni občutil, se mu je zdela odveč in utrudljiva.

Ce pa je pomisli, da mu bo s tem honorarjem odprta pot v sva središča mestne kulture, da bo lahko posečal gledališča, kino, razstave, predavanja, se mu je videla ta oddaljenost vse bolj odveč. Koliko dragocenega časa mu jemlje ta dolga hoja, ko bi se vendar lahko priseli bliže civilizirani udobnosti. Vsprito teh premišljevanj je postal nezadovoljen, to nezadovoljstvo je zastrupljevalo njegove uspehe v institutu, uničevalo vse pesno upanja in slabilo njegovo voljo. Naglo si je domisli, da je preutrujen in skrjav je napril vso svojo duhovno preobležnost na rovajoči musinjke, ki mu s svojo brezcepljino strastjo požira moči, ki bi jih lahko žrtvoval. Toliko za uvod. Zdaj pa k aktivnostim.

Lektorski urad je bil mož beseda. Po preteku poldrugega tedna je prejel pismeni predlog, nastopiti mesto odstopivšega lektora v Zytlo-zadružni. Ponoči je zaupal svoje veselje musinjki, ki pa se ni razveselila.

— Čemu ta predavanja? mu je uporekala. Saj ti ničesar ne manjka!

— Toda dva karbonca za petinštirideset minut —!

— Predavanja na šoli boš zanemaril! Zadradi teh dveh karbonev boš žrtvoval študij na zavodu!

— Nikoli! je vzkliknil. Zaslutil je v njenih besedah neko sumnjo in pikro je dodal: Ali naj vse življenje kravje repe vrtim?

— Da... je zavzidhnila. Imaš prav.

Stepan je molčal, potem pa nenadoma spregovoril.

— Izmučen sem. Zvezcer me glava boli.

— Boli —? Ta tvoja pametna glavica? Ne, ne, ti moja kratka sreča, saj ni res; srce se ti dolgočasi in toži. O, kako bo še utriplalo! Musinjka te ne bo zadrževala, če ti bo odveč. Nikoli!

— Musinjka, žalite me! je vzkliknil. Nekdar vas ne bom pozabil!

— O, ti — ali se že poslavljasi? To so poslednje besede, če praviš — nikdar me ne bo pozabil. Tvoja duša je kakor solska tablica, samo s prstom potegnese preko in izbrine, kar je napisanega.

Raji bi čul grobost, ko to toplo grenkobojenih besed, ki so ga vsega vznemirile s svojo resničnostjo. In ker je zeljal dokazati, da je le on resnicu govoril, jo je objel in v navalu neke prisiljene strasti je hotel priklicati vso lepoto prvih svidenj.

(Dalje prihodnjič.)

Ali je vaše društvo že v Prosvetni matici?

Prosvetna matica je edina slovenska kulturna centrala v Zedinjenih državah. Storila je na prosvetnem polju brez vsakega vika in krika več kot katerakoli druga skupina.

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

—

PRAVILNO TOLMAČENJE VNANJE POLITIKE NAMENOV IN CILJEV VELIKE BRITANIJE

Konservativna, imperialistična angleška buržoazija proti fašistični Italiji in Nemčiji, pa tudi proti zmagi delavstva v Španiji

Mariborska "Delavska Politika" prinaša o vnanji politiki angleške torijske vlade z ozirom na Španijo članek, ki stremljenja angleške buržoazije zelo resnično ocenjuje.

Glasi se:

V zadnjih mesecih se je mednarodni politični položaj zelo izpremenil. Vmešavanje fašističnih držav v Španiji se je stopnjevalo. Posledica je bila: poslabšanje vojaškega položaja republikanske Španije. Blumova vlada je padla; njen naslednica pomeni oslabljenje političnega vpliva delavskega razreda v Franciji. Sovjetska Rusija je zaposlena z notranjimi dogodki, ki nikarkor ne večajo njene zunanjepolitične moći in vpliva. Zato pa si upa japonski imperializem na daljinjem vzhodu vedno hujše izzivati. Zadnji tedni so prinesli polom politike nevmešavanja v Španiji, v znamenju ojačanega odpora zapatnih držav proti nemški in italijanski intervenciji. — Izmišljena sterja s poskušenim torpediranjem križarke "Leipzig" je povzročila, da je špansko vprašanje stopilo v novo razvojno fazo in da se odnošajo med Anglijo in Nemčijo silno poostri. Narobe pa izgleda, da sta Nemčija in Italija medsebojno povezani na življeno in smrt.

Pri globljem razmotrivanju moremo ugotoviti, da obeležuje nastale izpremembe v zunanjih politiki izprememb v zadržanju Anglije.

Anglia se je polastila vodstva mednarodne politike

Se več, njen vpliv v mednarodni politiki ni bil še nikoli tako močan kot je danes, niti neposredno po svetovni vojni, niti pred prihodom fašizma na oblast. V španskem vprašanju določa Anglia zadržanje ostalih držav. Ker ni hotela želite legalne in demokratične španske vlade proti vmešavanju vesil, je proglašila kot načelo "politiko nevmešavanja", na katero so morale pristati tudi ostale države. In danes je zopet Anglia, ki diktira previdno preusmerjanje te politike, t. j. obseg odpora proti Italiji in Nemčiji in pogone za pomoč valencijski vlad.

Anglia pričenja s politiko vmešavanja

Pa ne kakor bi bilo to s stališča demokracije potrebno: Z energičnim preprečenjem vmešavanja fašističnih držav. To bi znalo aktivno nadzorovanje vseh pristanišč, ki so v oblasti generala Franca in prisilno odstranitev italijanskih in nemških čet iz Španije. Takih zahtev Anglia niti zdaleka ne postavlja. Čim bi bilo uveljavljeno načelo nevmešavanja, da bi si stale v Španiji nasproti samo sile demokratične in socialistične revolucije na eni, ter reakcione narne in fašistične sile na drugi strani, bi bil poraz generala Franca neizbežen (in s tem tudi preprečen vsak imperialističen uspeh Nemčije in Italije), toda zmaga ljudske fronte bi se neizbežno izpremenila v zmago delavskega razreda. Kakšno je stališče angleške vlade do zmage delavskega razreda v Španiji ne more biti nobenega dvoma: Angleška vlada je predstavnik vladajočega razreda v meščanski družbi in kot taka ne samo, da ne misli na to, da bi to zmagu hote ali nehote podprla, temveč stremi za tem,

da bi jo na kakršenkoli način že, preprečila.

Kdor tega ne razume, se mu mora zdeti politika Anglike s stališča njenih imperialističnih teženj kot velika zmota. Politika Anglike, ki zadnje čase napoljuje vse demokratično mislečne elemente z velikim zavodljivostvom, ker vidijo njen naraščajoči odpor proti Nemčiji in Italiji, je politika naj-

močnejše, konzervativno, imperialistično usmerjene buržoazije.

Angleška zunana politika je meščanska razredna politika

ki jo diktira mogočni angleški finančni kapital. Španska politika Anglike služi popolnoma določenim ciljem in je s stalšča razrednih interesov, katerim služi, zelo razumljiva in jasna. Predvsem hoče preprečiti, da se usidrata Italija in Nemčija v Španiji in s tem početa svoj vpliv v Sredozemskem morju; zato je proti zmagi generala Franca. Ako bi bil Franco v službi angleškega finančnega kapitala, ni dvoma, da bi stala vlad Chamberlaina na strani Franca.

Angleška politika hoče, da zmaga v Španiji ljudska fronta, vendar samo pod pogojem, da tej zmagi ne bo sledila socialna revolucija

in da ostane vpliv angleškega kapitala v Španiji nedotaknjen. Zato "nevmešavanje" v Španiji, ki pomeni v resnicu dopuščanje vmešavanja fašističnih velesil, obenem ojačanje reakcione narne kapitalističnih sil na hrabtom generala Franca in oslabljenje demokratičnih socialističnih sil, na ketero se nasašana ljudska fronta. V tem, oziru kaže politika nevmešavanja svoje uspehe.

Kdor presoja razvoj španskega vprašanja s tega stalšča, bo vedel kam, v katero smer teži angleška politika. Naraščanje angleškega vpliva in odpora proti fašističnim velesil, obenem ojačanje reakcione narne kapitalističnih sil na hrabtom generala Franca in oslabljenje demokratičnih socialističnih sil, na ketero se nasašana ljudska fronta. V tem, oziru kaže politika nevmešavanja svoje uspehe.

Hiro naraščanje angleškega vpliva v mednarodni politiki je posledica dejstva, da

Anglia nadkriljuje fašistične države

gespodarsko in finančno ter da jih je sedaj, vsled hitrega oboroževanja, nadkrili tudi vojsko. Med tem, ko Nemčija in Italija že vzdihujeta pod težo izdatkov za oboroževanje, bo Anglia svoje oboroževanje izvedla brez težav.

V dobi, ko se pripravlja nova imperialistična vojna, pomeni angleško oboroževanje najvažnejše in zgodovinsko najpomembnejše dejstvo.

NESOGLASJA V SOC. STRANKI V NEW YORKU IN V CHICAGU

V New Yorku je večina odpora socialistične stranke sklenila poseči v prihodnje municipalne volitve s svojimi kandidati, ampak že pride v času kampanje med njo in American Labor Party do sporazuma, se socialistični kandidati umaknijo v prid kandidatov druge omenjene. Ta pa bi indorsirala nekaj socialistov za kandidate v mestni svet in agitirala za LaGuardijo izvolitev.

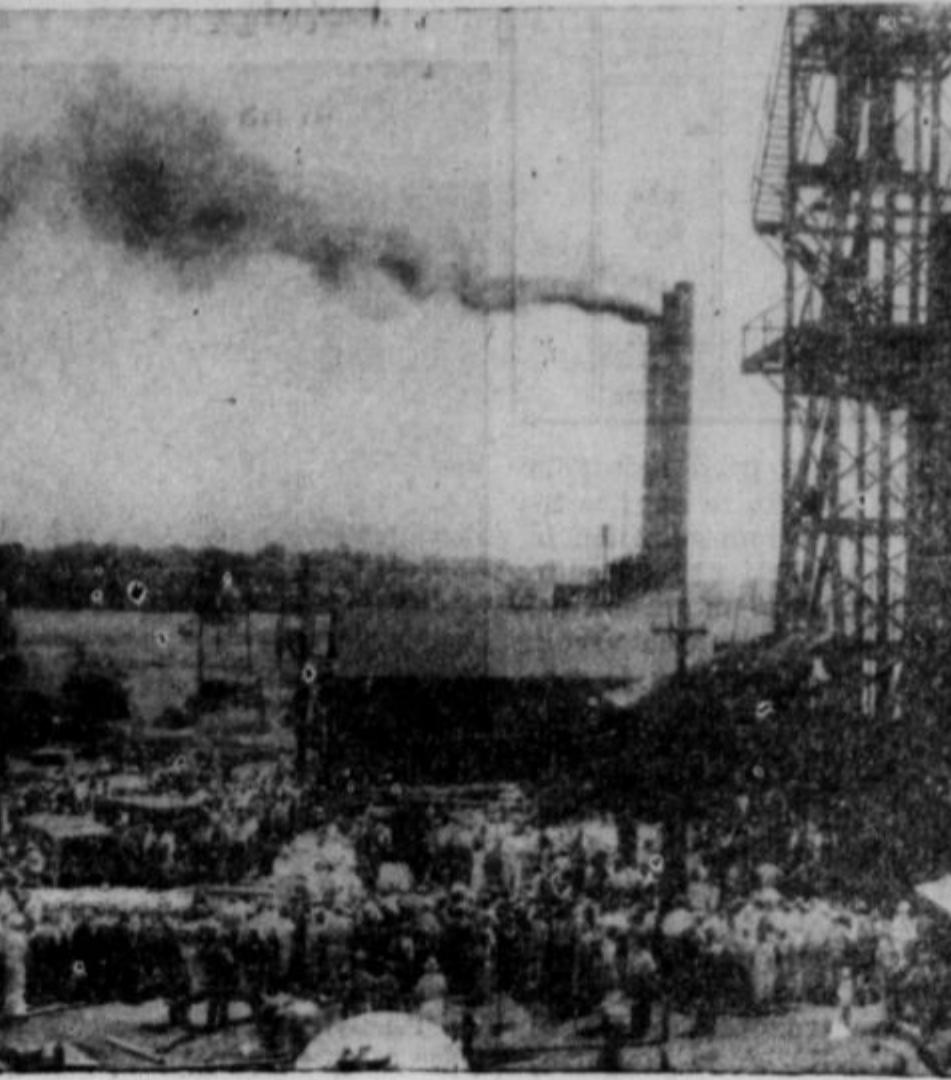
Za županskega kandidata so socialisti nominirali Norman Thomasa. Resolucija, ki jo je sprejet centralni odbor socialistične stranke mesta New York, določa, da ako se izkaže, da bi bilo v korist delavskega gibanja, se socialistični kandidati za župana umakne v prid sedanemu županu LaGuardiji, ki kandidira za ponovno izvolitev. Socialistični kandidat se umakne le v slučaju, da sklene socialistična stranka sporazum s prej omenjeno Amer. Labor Party. Ona agitira za LaGuardijo in ga bo imela na svojem tiketu.

Social-demokratska federacija v New Yorku je tudi za LaGuardijo, nasprotuje pa, da bi bil on kandidat republikanske stranke. To se prejkone zgodilo, kajti LaGuardia se smatra za republikanca in ob enem hoče biti izvoljen, zato mu je za republikanske glasove prav tako kakor za delavske. Ako bo LaGuardia svojo kandidaturo prijavi kot republikanec, ga bo American Labor Party indorsirala, kakor je zadnje Roosevelta in Lehmana. Indorsiranjem nasprotuje najbolj staru gardo, ki je v American Labor Party precej vpliven faktor. Kajti z indorsiranjem imajo slabe izkušnje. Pomagali so marsikom v urad, toda nihče izmed indorsancev ni in noče biti odgovoren delavski stranki.

Komunisti so za LaGuardijo neglede na kolikih tiketih bo kandidiral. Oni go danes "praktični" politiki in pravijo, cem

Vsled tega nesoglasja je v newyorkski soc. stranki precej polemike in boja. V nji so se

DIVIDENDE, KI ZA ZMEROM ODPLAČAJO

Gornja slika je s katastrofe, ki je dogodila nedavno v premogovniku Glendora blizu Sullivana, Ind. Mnogo premogarjev je dobro življenje za premog — edino kar so imeli. Take so njihove dividende. Drugačni nikdar ne dober.

po odstopu stare garde razvile tri struje. "Zmerni" načeljuje Thomas in dr. Laidler. "Militante vodita Delson in Zam. Tretja, precej jaka skupina so eksekutive in jo kritizirajo, protestirajo proti aretacijam trockijevcev. Oboji pravijo "zmerni" strugi "desničarji".

V čikaški socijalni organizaciji so prišli na površje trockijevci. Njihov voditelj je Albert Goldmann, ki je bil na zasliševanju Trockija pred liberalno komisijo v Mehiki njegov zagovornik. Voditelje militantov v Chicagu, katerim pravijo trockijevci "desno krilo", sta Maynard Krueger in Arthur McDowell.

Ako bi bil Krueger v notranjem delu organizacije aktivnejši, bi bili takozvani militanti ("desno" krilo) še v ospredju. Krueger je bil nekaj časa predsednik okrajne organizacije, toda ker funkcij, ki mu jih nalaga ta urad, ni mogel vršiti, je bil za predsednika znova izvoljen Anton Garden. Letošnji njen piknik je bil le še senca nekdajšnjih socialističnih strank, ampak resnična delavska stranka. Dogodki v sedanjih industrialnih konfliktih dokazujo, da jo ameriško ljudstvo nujno potrebuje. Soc. stranka je vsed v svojih frakcijskih bojeh, ki so bili popularni nepotrebni in umetno negovalni, v tej krizi veliko zavudila. — F. Zaitz.

bi LaGuardia vrgel prvi par tisoč glasov in vrgel bi jih, če odkoni kandidirati na republikanski listi. Komunistični "Daily Worker" je ostro kritiziral voditelje social-demokratov Louis Waldmana, ker v delavški stranki insistira, da se kandidira v prid kapitalističnih strank ne indorsira, če, da Waldman s tako taktilno ogrožil s tako taktilno izvolebil.

Manjšina v newyorskem centralnem odboru socialistične stranke, kateri načeljujeta Max Delson in Herbert Zam, je glasovala proti večinski resoluciji. Predložila je svojo, ki določa, da newyorskij socialisti nominirajo svoje kandidate proti vsem drugim kandidatom. V svoji resoluciji izvajajo, da je sporazum z American Labor Party za skupnega župana izključen, kajti ALP je indorsirala LaGuardio, dočim socialisti ne bi smeli odobriti nikogar, ki je kandidat kapitalistične stranke, kakor je LaGuardia. Lahko pa se socialistična stranka zdeli z ALP sklepno večino prav tako kakor za delavške. Ako bo LaGuardia svojo kandidaturo prijavi kot republikanec, ga bo American Labor Party indorsirala, kakor je zadnje Roosevelta in Lehmana. Indorsiranjem nasprotuje najbolj staru gardo, ki je v American Labor Party precej vpliven faktor. Kajti z indorsiranjem imajo slabe izkušnje. Pomagali so marsikom v urad, toda nihče izmed indorsancev ni in noče biti odgovoren delavski stranki.

Piknik prirejamo v naravi, ker si vsakdo želi ob prostem času kam ven, ne pa v poletju v zatočilu dvorano. Na pikniku prihaja tako rada mladina, posebno še, če se ji nudi dobra godba in plesni paviljon.

Vprašanje danes je, kako si naj delaveci urede razmere, da vsaj njihovi otroci ne bodo mezdni sužnji. Gospodje seveda nimajo interesa na tem, pač pa le, da bi imeli cerkev polne. Zavedni delaveci so jim zoprni. Zato se delavski masi prilizajo, kajti drugače bi moralni gospodje tudi "po gobe". Bog se je kar menda že naveličal tistih večnih prošenj in svetih maš. Izgleda, da ima najraje one ljudi, ki ga v miru pustijo.

On vsem skupaj pravi: Vsega sem vam dal zadost in če vam česa primanjkuje, je to zato, ker ste si pomanjkanja sami krivi. Dokler se hoste le kreči v pobijali, ne more biti dobro med vami. Ustvaril sem vam lastnost za prijateljstvo in sodelovanje. Ako se je nočete poslužiti, je vam v škodo.

Krvida vseemu je pomanjkanje pravne naobrazbe. Tudi tisti ljudje, ki so hodili v sole, ga dostikrat "polomijo". "Bog je dal, bog je vzel," pravijo pobožni. Pa ni res, bog v svojem prirodni zakonu pravi: Tu je bogastvo, uporabite ga! Če pa se hočete teprvi med sabo in se pobijati, to je vaša krvida, kajti znano vam je, da sem vam poleg vsega drugega dal tudi nauki sloge in upoštevanja drug drugačega za sodelovanje. Ako je dogodilo, da jim je vstop v nju prepovedan. Nič še ne zapadejo, da tistih časov,

se izobrazbi izogibijo veliko ljudi, zato pa tudi žive v revščini in zatiranju in z njimi vred enako oni ljudje, ki se te resnice zavedajo, toda si iz težko ne morejo pomagati, dober je večina v objemu na zadnjastva. Zato je potrebno, da se med delaveci širi spoznajanje, da si morejo pomagati le, če se organizirajo na industrialnem in političnem polju. In vrh tega, da se izobrazijo in postanejo sposobni v boju za svoje pravice.

Nace Zlembberger.

O napadu na delavce v So. Chicagu

Chicago, III. — Prosvetni odsek kluba št. 1 je storil zelo učesten sklep, ko je na prošlo sejo povabil stavkarje iz So. Chicaga, ki so bili očividni polkovnika na Spominski dan 30. maja. Mary Grubish na primer pomaga v kuhinji za stavkarje. Ko je polica začela streliati v množico, so stavkarji prinesli ranjence v kuhinjo in jedilnico. Kmalu so bila vsta polna trpečih žrtev, je pripravovala Mary. Odprejala jim je srajce, jih trgal in obvezovala rane, ker drugih obvez ni bilo. Ves pod je bil krvav. Polica je končno potmeta ranjence v patrolni voz kakor snope. Ako bi bila potvala zdravnik, da bi dali ranjencem prvo pomoč, jih ne bi toliko umrl. Mary Grubish je v policijskem napadu na stavkarje govorila živo in iz srečaj, kajti prizore, ki jih je videla, ne bo nikdar pozabila. Govoril je o stavkovni situaciji tudi Joseph Kosich, tajnik društva št. 8 SNPJ v So. Chicagu, in jeklarski stavkarji Louis Mendler, A. Ratovach in Joseph Stumbler.

Piknik Konference z padne Penne v Moon Runu

V nedeljo 1. avgusta se vrši Moon Runu v Portmanovem parku piknik Konference klubov JSZ v soboto 1. avgusta. MILWAUKEE, WIS. — V soboto 14. avgusta "moonlight" piknik klubov JSZ v korist "Proletarca". LA SALLE, ILL. — Klub št. 4 JSZ priredil piknik v nedeljo 1. avgusta pri s. John Strellu.

CLEVELAND, O. — Piknik so "Zarje" 8. avgusta na Tanckovi farmi, Mentor, O.

SPRINGFIELD, ILL. — Piknik kluba št. 47 JSZ v nedeljo 8. avgusta.

CHICAGO, ILL. — Z letičnico in prijateljev klubov it. 1 JSZ na "Kranjski hribček" v Willow Springs v nedeljo 22. avgusta.

GIRARD, O. — Piknik klubova it. 222 JSZ v nedeljo 22. avgusta.

LIBRARY, PA. — Konference klubov JSZ v društvenem Prosvetnem zavodu v nedeljo 29. avgusta v Izobraževalnem domu.

SEPTEMBER

LATROBE, PA. — Prireditve v korist "Proletarca" in soci. kluba v soboto 11. septembra.

OKTOBER

CHICAGO, ILL. — Dramski prireditve v korist "Proletarca" in soci. kluba v soboto 11. oktobra.

NOVEMBER

CHICAGO, ILL. — V nedeljo 28. novembra sprevanje soci. plesov zborov "Sava" v dvorani CSPS.

DECEMBER

CHICAGO, ILL. — Dne 31. decembra Silvestrova zabava kluba št. 1 JSZ v dvorani SNPJ.

1938.

CHICAGO, v nedeljo 13. februarja dramski predstava.

CHICAGO, v nedeljo 10. aprila koncert "Save".

CHICAGO, v nedeljo 1. maja pravomajsko slavlje.

Tajnike klubov in kulturne odseke klubov ter tajnike konferenc prosimo, da nam sporočate vse svoje prireditve za uvrstitev v to kolono in da nam pošljete popravke, aka so podatki o priredbah napačno zabeleženi.)

Milwaukee Leader

Največji ameriški socialistični dnevnik. — Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 za pol leta, \$1.50 za tri meseca.

Naslov: 540 W. Juneau Ave.

IVAN VUK:

Pravljica o napihnjeni žabi

V nekem velikem močvirju je živila naselbina žab. Bile so majhne in velike, mlaide in stare, a vse skozi in skozi pevke in skozi in skozi muzikalne. Vsa okolina je odmevala od petja različnih žabjih zborov. Tuintam se je slišal tudi kakšen solospes. Posebno zvečer pozno v noč je bilo slišati mnogoglasni in mnogoštevilni pevski zbor žab:

"Kree-e, kree-e, kree,
dobro nam gre.
Polje naše je prostrano,
da lahko lepo zbrano
vsak večer v zjutraj rano
pojemo vse vprek:
Rega, rega, urek, kek, kek."

Zgodilo pa se je, da je neškalnina skupnost prenehala. Nič več ni bilo soglasnega petja. Poleg glasbenega zabora so se slišale tudi druge intonacije in solospesi, ki so kvarili glavnini zbor. Poleg veselega petja, se je slišalo ostro basiranje in piskljivo jezikanje. In v celiem zboru je bilo kakor nekakšno uprekanje in svarjenje.

"Kaj more biti tam med žabami," je spraševala okoliški prisluskača. "Vse družače se sliši tisti njihov: rega, rega, kvak, kvak, urek, keker, kre, kre, kru — in kakor je paže že tisto vsestransko zlogovanje žabje govorice."

"Pogledam," je rekel velik tolsti racak, ki je stanoval tam v nekoliko oddaljeni priprosti hiši nekega kočarja.

Zamahal je s peruti, kakor da jih preizkušava za rokoborbo ter se je zibaje napotil v močvirje.

Ko je stopil v močvirje in že bil malone docela pogrenjen vanj, je razumel jasno besede žab. Žabji zbor se je jezil:

"Urek, kek, kek,
rega, rega, rega,
česar vsega ne teve;
kot obsedena od zlega
napahuje se vse vprek,
da že poln je ves je breg.
Primaruh
tega žabjega napuh
že dovolj je vsem povprek,
rega, rega, urek, kek, kek."

Racak se je ogledal. "Kaj?" je začudeno rekel. Tam na nekoliko vzvišenem kupčku blata predmočvirja je videl nekaj kakor natlačeno vrečico, podobno vrečici iz katere gospodinja tam doma vsako jutro siplje korizo in drugo zrnje, da kokoši in race zobjejo. Ko je bolje podrobno ogledal tisto vrečico, je rekel:

"Glej no, žaba je. Napihnjene žabe pa je bilo vse polno drugih žab, ki so regljale in jo zmerjale za njen napuh. Racak je videl, kako prezirljivo je gledala na nje in tako z visoka, kakor da je vse nekaj več, kakor ostale žabe.

Nek star žabjak, veljak med žabjim ljudstvom, je godrnjal:

"Kru-u, kru-u,
prej ne bo miru,
da napet mehur
poči kot piškar.
Iz napuh
— primaruh —
bo dihur...
kru-u, kru-u,
prej ne bo miru..."

Druge žabe pa so regljale in se jezile:

"Kre-e, kre-e, kre-e,
kako vas zre? —
rega, rega, kvak, kvak,
ti osabni žabji spak,
da bi vzel te vrag,
urek, kek, kek,
rega, rega, kvak, kvak."

Odlčna žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

"Le regljajte, le regljajte,
kakor vam je draga, milo,
v jezik svoj se ujedajte,
Vso zavist pa za kosilo
si privoščite obilo.
Saj te edino znate.
rega, rega, rega.
Vendar to vseeno znajte:
jaz sem več od drugih žab,
rega, kvak — je že tak.
Kaj mi mar zavist je bab,
rega, rega, kvak, kvak, kvak."

Odlična žaba na tistem kupčku blata pa se je napihovala še bolj. Vedno bolj z visoka je gledala na vse žabje ljudstvo in zlobno zavračala:

Trials and Tribulations

If you sat down to write out an answer to the question—Why doesn't the average workingman show more interest in building his own political party instead of supporting the old capitalist-owned-and-controlled parties? — what would you say?

Would your answer be that, because he goes through so many trials and tribulations in his everyday life, he hasn't the time to devote to anything else or would you say that he doesn't give a dam?

Is it all due to the fact that he has been educated under a capitalist controlled school system?

Why is it possible for politicians to buy a vote from the average man for nothing more than a drink and a cigar?

Is it because their minds are poisoned by the daily press, the schools and the radio against all 'isms'?

Is it because he is a selfish creature who looks out for himself only and is not the least bit interested in what happens to the rest of his kind?

Is it his greed, his ambition to someday be a "bigshot" himself, that is at the root of the trouble?

Is it because he is satisfied with what little he is able to get under the present economic system?

Why is he so indifferent? And how long will he remain so?

These are some of the burning questions of the day.

How will you answer them?

FORD AND LABOR UNIONS

By LOUISE B. JURSEY

Henry Ford, in an interview said, in regards to unionizing his plants, "I have never sought to prevent our men from joining an organization. No one who believes in American freedom would do that."

But, on May 26, when union organizers began to spread leaflets among the Ford employees, Henry made sure he had enough hired tugs and gunmen on hand to nip the union movement in the bud. The organizers were brutally beaten and kicked about. Ford explained this by saying that his employees were merely being protected from being forced to join the CIO.

Men like Ford and the rest of the capitalist clan should never be judged by what they say but rather by what they do. He built up his empire through robbing and browbeating the workers and his latest move is nothing new except that it had a little more publicity than his everyday activities get.

Hiring tugs to attack the union organizers certainly does not justify his statement in regards to unions. If he was sincere he would have stood by and allowed his men to sign up with the CIO if they so wished.

This episode is being reeled out at the National Labor Relations Board sessions in Detroit. Don't entertain the idea that you will see the pictures in the theatres because they will undoubtedly go the way of Chicago Memorial Day Massacre pictures. You have got to remember that the theatres as well as the radio and newspapers of the country are owned and controlled by the privileged class. With's more these are the most powerful weapon they possess.

ARE THEY TRYING TO KILL MOONEY?

Well substantiated reports from California indicate that the persecution of Tom Mooney has reached a new and worse phase. The world's most celebrated prisoner is suffering from bleeding ulcers of the stomach. Nothing but careful diet and a minimum of exertion can save the man.

For almost two years Mooney had been kept in the San Francisco County Jail pending the decision on his petition for a writ of habeas corpus from the California Supreme Court. In the meantime his condition became so bad that early last June he was transferred to the hospital. The authorities of San Quentin prison made repeated efforts to have him returned to their gentle care and this in spite of the fact that the doctors of the hospital claimed that the man was too ill to be moved. However, they consented finally to the change on condition that he be kept on strictly limited diet and be given no hard labor. So on June 17 Mooney was returned to his 20-year old residence behind the bars.

Now we learn from the highly reliable New Republic that the diet prescribed was ignored. He was given the ordinary starchy prison fare of their inmates. He was given heavy outdoor work under the blistering sun and required to walk several miles a day between his job and his cell. The cell, we are told,

In spite of that, sick and broken Mooney is still behind the bars, subjected to additional torture. Are they trying to kill the man in fear that the Supreme Court might release him? If so, the authorities of California should think twice, for nothing speaks as long and loud as the voice of martyrs of justice.

—American Guardian.

SONG OF THE TOILERS

Translated

From "Der Syndikalist"

Who digs the gold? Who picks the coal
Down in the dangerous mine?
Who weaves all the cloth and silk?
Who raises corn and wine?
Who feeds the rich by day and night?
We know: it is the worker, the proletariat.

Who drags from the early morn
Till tired out at night,
Creates all wealth and comfort,
Has nothing himself to bite?
To whom we thank all progress gained,
All good that ever was attained?

We know: it is the worker, the proletariat.
Unite your forces, women and men,
March on, march on, ahead!
Let freedom be your battle cry,
And fight for better bread.
Ye toilers know: if you don't strive,
A dreary waste will be your life.
Wake up, wake up, ye worker, ye proletariats.

Sweden, or the Country without Unemployment

Under a Socialist Government Sweden registers a new success for its economic policy. In June 1937, the lowest unemployment figure was reached with 15,000 as compared with 35,000 a year ago. The scourge of adolescent unemployed has been reduced even more vigorously. A year ago the figure was about 3,500, whereas at the end of May 1937 only about 8 or 9 hundred were registered between the ages of 16 and 21.

Out of the present unemployment figures some 5,000 are accounted for by relief work under the auspices of the Unemployment Board. One may say, for the country in general, the unemployment problem hardly exists at all. The figures which are given now, are concentrated in the quarrying districts of Göteborg, and Bohus Län and to the saw-mills in the districts of Västernorrlands Län. Moreover, the Minister of Public Works, Gustave Moeller, has instituted a Commission whose sole object is to study this problem.

WISDOM

There is only one defensible purpose for industry: to supply human wants. The industrialist, however, with his concentration on problems of production, seems to get it into his head that people exist to supply the needs of industry.—Edward A. Flene.

Praised Too Highly

When we behold the marvelous contraptions man created to lighten the burden of labor, methinks I see in him the spark of the divine Creator and when I think what man is doing with them I am fully convinced Darwin paid him an undeserved compliment claiming that man is descended from apes. For imagine, if you can, apes inventing automatic cocoanut pickers, then going hungry because they invented themselves out of jobs picking cocoanuts.—Oscar Ameringer.

Lawn Bowling

With the season almost half over, the interest in this Italian game is as keen as ever. Several games were postponed when the courts were too wet to permit playing two weeks ago. However, all the teams have played the postponed games with the exception of teams 1 and 4. When the 3 games between teams 1 and 4 are played off, team 1 will either tie for first place if it takes all the 3 games, or on the other hand will slip to second place if it wins at least 1 out of 3. Here are the standings of the teams:

Team	Won	Lost
1	11	4
2	7	11
3	14	4
4	10	5
5	8	10
6	11	7
7	3	15
8	5	13

Are you lining up your friends for the picnic of Branch No. 1? The date—Sunday, August 22. The place—the well-known picnic spot "kranjski hribice," out in Willow Springs.

Charles Pogorelic, Sec'y of the Yugoslav Socialist Federation and Business manager of Proletarec and Miss Ann Ciganich, daughter of Mr. and Mrs. Mirko Ciganich of Chicago, were married on July 17th. They left in a three week trip to Colorado and the Rocky Mountains. We wish them the best of luck and happiness.

After disposing of the regular order of business before the meeting of Branch No. 1, last Friday night, we heard reports on the Chicago Memorial Day Massacre from men and women who were in the front picket lines when the police opened up with their barrage of gun fire and who are today, as they have been from the beginning, in the thick of the fight.

The verdict of the Coroner's jury is, JUSTIFIABLE SLAUGHTER. This comes with a great deal of shock to those who have been horrified by reading the stories and seeing the pictures (outside of Chicago) of the South Chicago Memorial Day Massacre of steel strike pickets.

The Jury found that the killings were justifiable because:

The victims of police bullets and clubs came to their death while marching with a large body of well-armed persons attempting to force their way through police lines to reach the plant of the Republic Steel Corporation.

Of course, they don't say anything about who picked this jury and instructed them but you can judge for yourself by the verdict they return-

(Continued on page 5)

ed. We know that the LaFollette Investigating Committee has upheld the strikers and is now fighting it out with Mayor Kelly and Tom Gilder of the Republic Steel Corporation.

One of the speakers, A. Ratovac, one of the three previous attempts to picket the plant, one on Wednesday night, May 19th when the police succeeded in driving them away from the plant and beat up a number of the picketers. The second attempt was made on the following night and again on Friday night both times the police opened up on them with their clubs and injured a number of workers. After these three attempts failed it was decided that a mass meeting be called for Sunday, Memorial Day. A large mass of people turned out, the program of speeches was well under way when someone made a motion that another attempt be made to picket the plant. The crowd was unanimously in favor and so the march started. The army of police and their squad cars from the city of Chicago and from the Republic Steel Corporation immediately began to circle the front ranks of the marchers forming their line at the same street where they stopped the marchers on their three previous attempts to picket the plant. The workers were confident because they had the Mayor's permission to picket the plant but what Mayor Kelly's fake permission meant was that they could picket within five or six blocks of the plant giving the scabs plenty of leeway in getting in and out of the plant.

When the front line of the marchers came up to the police lines carrying the American flag there was only a bit of hesitation and exchange of words when the police let loose with a barrage of gunfire into the mass of workers.

The result is ten dead, most of whom were shot in the back, others crippled and blind for life. Women and children were wounded and gassed. Most of the men killed left widows and families. Not a policeman was wounded from this supposedly well armed mass of workers.

Another of the speakers, Mary Grubish, who was in charge of the kitchen on that day and still is today, told of how beautiful the early part of the day was with the workers and their families gathering on the grounds. Husbands, wives, brothers, sisters, sweethearts, everyone was there. An extra large supply of food was ordered for the day by the kitchen force so that they could feed all of their visitors. The mass meeting was called to order and went along nicely until it was decided that another attempt be made to picket the plant.

When word came to Mary and the rest of the kitchen force who were busy on the job all during the course of the meeting, she set a stool near one of the windows facing the grounds to watch the march. All of a sudden she heard the shots. "I al-

ways has been my first visit to Dernol's but the time was well spent.

Comrade Leo Junko of Detroit, Mich., who has been ailing for quite some time came to Dr. P. L. Clark's Health School at 2537 Prairie Ave. for treatment. Though his feet have given him considerable trouble he has a strong constitution and with his will power should soon be able to navigate without the assistance of a cane. Our folks here should try to visit him.

Western Felt Works have secured quite a few strike breakers who have been hired to loaf around the inside of the plant to break the morale of the strikers who are solidly resolved to stay together and win their just demands of better working conditions, more pay and union recognition.

Because a lot of our people are now striking there we are interested in seeing the strike terminated favorably for the workers. We generally always sympathize and plug for the strikers but we have a special interest in this strike. The company officials are hard boiled and pay no attention to the wishes of the workers. Likewise, they completely ignore the ruling of the National Labor Relations Board on collective bargaining as prescribed by the Wagner Act. Which makes us ask what good is the Wagner Act. It gives the workers the power they always had, to strike and bargain if they can get the employer to bargain. Some time ago I addressed these strikers and told them that, most likely, they would learn more from this strike than in all their school days. They have had plenty of opportunity to wonder why the law can't be enforced, for one thing.

Western Felt Works have secured quite a few strike breakers who have been hired to loaf around the inside of the plant to break the morale of the strikers who are solidly resolved to stay together and win their just demands of better working conditions, more pay and union recognition.

Because a lot of our people are now striking there we are interested in seeing the strike terminated favorably for the workers. We generally always sympathize and plug for the strikers but we have a special interest in this strike. The company officials are hard boiled and pay no attention to the wishes of the workers. Likewise, they completely ignore the ruling of the National Labor Relations Board on collective bargaining as prescribed by the Wagner Act. Which makes us ask what good is the Wagner Act. It gives the workers the power they always had, to strike and bargain if they can get the employer to bargain. Some time ago I addressed these strikers and told them that, most likely, they would learn more from this strike than in all their school days. They have had plenty of opportunity to wonder why the law can't be enforced, for one thing.

—Another young fellow, who was a strikebreaker, left the place when he was ordered to break in the new help. If the strike is won he'll get his job back. Otherwise, he'll have to look for another one. — The plant is still being picketed and no skirmishes have been reported. How long that can continue is hard to say.

SLOVENE CULTURE IN CHICAGO

A study is being conducted, primarily in the files of Slovene newspapers, on the contributions of Slovanes to the culture of Chicago. This is one of a series of such studies of all the major foreign language groups in the city being carried on by the Works Progress Administration, sponsored jointly by the Chicago Public Library, the University of Chicago and the Northwestern University. It is the first study of general scope to be made on the subject although some groups and a few individuals have pursued the subject on a limited scale, and the University of Chicago has studied some of the early immigrant groups, including the Slovanes.

Efforts have been made to secure the earliest Slovene papers as sources of information for this project. Thanks to the cooperation of newspaper editors and publishers and private individuals, papers expressing almost every point of view are being used. Study of the newspapers is supplemented by interviews with persons familiar with the group. Every effort is being made to complete an analysis of the Slovenian colony in Chicago as possible.

"The Slovene newspapers and the owners of source materials are very courteous and kind in supplying us these valuable materials," says H. K. Seltzer, Chicago WPA director. "Files of papers not available to the public have been placed at our disposal which enables us to acquire information not to be found elsewhere. Many organizations have opened their books for our inspection. We are deeply grateful for this great cooperation."

Workers are now busy on the files of several Slovene newspapers and other periodicals will be examined later. In each case the earliest possible files are being examined.

"Although the work is difficult it is being done in a very satisfactory manner because of the capability and intimate knowledge of their community which the Slovene workers on this study possess," says Mr. Seltzer.

SEARCHLIGHT

BY
DONALD
J.
LOTRICH

Watching the other fellow take your bread out of your mouth isn't so bad while you can replace it but when it gets so that the stomach begins to rattle from emptiness than the brains generally call other forces to the rescue.

Japan's invasion seems to be quieting down. Or else it is China's resistance which is subsiding. The Japanese want to grab China before Russia does. That's an answer that is no answer at all. It is merely that Japan wants more mainland space to grasp Siberia. Too bad that so many millions of fools are so willingly led into fighting continents without a cause. It is too bad that so many millions are so easily led to kill another for no reason at all. There shall be no peace in China until either it becomes Communistic or under the complete control and domination of Japan.

We have had a very good half year at the Jugoslav Building and Loan Ass'n. Receipts exceeded \$20,500.00 and we set aside nearly \$11,000 for the payment of old and accrued tax bills. Once we get out of the hole we'll go forward steadier each day. Nineteen new books are now running. More have been promised. — We expect a very good report at the end of 1937.

HOPPING CALAMITY

Embattled western farmers are broadcasting arsenic by the carload. War against an unquelled infestation of grasshoppers is now at its crisis.

Nebraska—looking forward to a bumper corn crop—has the maximum visitation, avers O. S. Bare, entomologist of Nebraska Agricultural College. Colorado's insects are almost as multitudinous. "You can walk seven miles near Hugo (Colorado), without stepping off dead hoppers," claims Don McMillan, of Otero County.

New Mexico, Kansas, Oklahoma, North Dakota also are menaced. Poison baitbait and sodium arsenite—is being mixed at stations in thirty-one counties of southern Wisconsin, reports E. L. Chambers, state entomologist.

Prediction of this unparalleled plague was achieved early this year by inspector-scientists of the U. S. Department of Agriculture. They counted the eggs (laid last year) in selected fields.

Entomologist Bare warns that farmers must wage decisive combat at this "most critical stage"—before the insects are fully mature. Else crops will suffer far severer damage, and still heavier deposits of eggs will be made this fall: a threat to next year's crop. Thus seemingly endless are the western farmers' tribulations: drought, dust-storms, and now insects—to gnaw away the first (in many sections) crops raised since 1934.

NOTE

More English reports and Articles on Page 5.

